

గంజం
కూరంలూ
పేదకాంతిరణం
పౌరాలత్వ

|| తాతయ్యా! తాతయ్యా!

గులాబిమొక్క పాడును సరిచేస్తున్న ధోంకట్రామయ్య తనను పిలుస్తూ పరిగెత్తుకొచ్చిన మనుమరాలు సరోజకేసి చూస్తూ, నన్నగ నవ్వి, 'ఏవిటమ్మా?' అనడిగాడు.

'మరేమో తాతయ్యా, నాన్నను డబ్బు లడిగితే కోప్పడుతున్నాడు.'

'ఏందుకమ్మా డబ్బులు?' ముద్దు లొలుకుతున్న సరోజ ఋంగమూతికేసి చూస్తూ, తనూ ఋంగమూతి పెట్టి అడిగడు.

'ఏందుకేవీటి? స్కూలు దగ్గర ఐస్ ప్రెట్టూ, వేరుశనక్కాయలూ కొనుక్కోవద్దు?'

'వోహో అందుకా! జానమ్మా కొనుక్కోనాలి.'

'మరో డబ్బు లివ్వవూ?' బ్రతిమాలుతూ అడుగుతున్న సరోజను చూసే నవ్వాడాయన.

'ఇదిగో నేను పని చేస్తున్నాను గదా, బిలా యిచ్చేదీ? నువ్వెళ్లి బామ్మ వడుగు. నా పేరు చెప్పితే యిస్తుందిలే.'

'చూ మంచి తాతయ్యా!'

యూనిఫారంలో ముద్దొస్తున్న సరోజను చూస్తూ, 'ఆ 'పై' అంత బిగుతుగా వుంటే బాగుండదు. కాస్త ఒదులు చేసుకోమ్మా' అన్నాడు.

ఒదులు చేసుకున్నది సరోజ.

'ఏదీ ఒక్క ముద్దు పెట్టుకోవూ!' అన్నాడు తోడుకుపోయిన బుగ్గల్ని గాలితో ఉల్లిస్తూ.

ముద్దు పెట్టుకున్న సరోజ 'చీ! గుచ్చుకుపోతున్నాయ్' అన్నది.

ఆమె మొహంలోని ఏవగింపును చూసే నవ్వాడు వెంకట్రామయ్య.

'వస్తాను తాతయ్యా, బాబూ!' అంటూ పారిపోయింది సరోజ. వెళ్తున్న ఆమెకేసి వోసారి చూసే తన పనిలో నిమగ్న డయ్యాడు.

'బాబుగరూ!'

ఉలిక్కిపడి తలెత్తి చూసాడు. శుష్కించిన శరీరానికి, పాతదై చిరిగిపోయిన కమీజాలంటి వొకదాన్ని తోడుక్కొని, చూసేపోయిన గుడ్డ వొకదాన్ని గోచీగా పెట్టుకొని, తన దీనావననంతా

మొహంలో నింపుకొని, చేతులు జోడించి తనకేసి చూస్తున్న ఒక అవచిత వ్యక్తిని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు వెంకట్రామయ్య. 'ఏమిటి బాబూ!' అనడిగాడు.

'పదిమంది మీ పేరు జెప్పకుంటూంటే యివ్వచ్చాను. నాకు తవరే దిక్కు నాకే ఆదారనూ లేదు. నెట్టుకింద నా ఆడిది, కొడుకు అకల్ని మలమల మాడు తున్నారు. తమరుగాడంటే సావేగలి' ఏడుస్తూ ఆయనకాళ్ళమీద వడబోయాడు.

'వద్దు నాయనా, లే' అని లేపాడు.

'ఇంట్లో నామాటగా జెప్పి ఇన్ని బియ్యం అడుక్కుపో' అన్నాడు.

అడదలాగే నిల్చున్నాడు. 'ఏమిటన్నట్టు' చూసాడు.

'ఒడ్డు బాబూ! నే నడుక్కు తినలేను. ఆ బియ్యమైపోతే మళ్లీ పరి దగ్గర్ని బోయేది?' అన్నాడు చేతులు మలుముకుంటూ.

'మరేమిటంటావ్?'

'ఏదో తన కాళ్ళదగ్గర వడుండ నీడి సాలు. ఏ పనిజెప్పే ఆపని జేత్తా. మా నోళ్ళల్ల యింత గంజిబోయండి' ఏమనాలో బోధపడలేదాయనకు, అడడి దీనావననంత చూస్తూంటే మనస్సు కరిగి పోతున్నది. తనేదో డబ్బు యిచ్చినంత మాత్రాన ఆరోజ గడవొచ్చుగానీ, అతని జీవన శక్తి ఒక దాల్లోకి వచ్చేందుకు దోహదమవదూ అతనికో దారంటూ చూసే విధానమేదో కాసేవటివరకూ బోధపడలేదు.

'పోనీ ఈతోటవని చూసుకుంటావా?' అనడిగాడు.

నికసించిన మొహంతో 'మీరేం పని జెప్పినా జేత' అన్నాడతను.

'సరే, ఈ రోజునుంచే నచ్చేయ్. ఈ కాంపొండులోనే వోసా క చేసుకో. మొక్కలనిటిసి జాగ్రత్తగా చూస్తాండు.'

'దరమ పెబువులు తనమేలు మరిసి పోలేను' అంటూ కాళ్ళపై బడబోయాడు.

'వద్దు నాయనా! నువ్వనుకునేంత మన కార్యమేమీ చేయలేదు నేను' అన్నాడతన్ని అవుతూ.

ఆతడు వెళ్తున్న దిక్కే చూస్తున్న ఆయన మనస్సులో గత న్యృతులు మెదలు తూంటే హృదయం బరువెక్కింది.

* * *

దీనంగా మొహం వోలా దెనుకనా, ఒక్క చేతులతో వచ్చిన వెంకట్రామయ్యని చూసి 'ఏవైందంటి? ఏమన్నారు?' అని అత్రంగా అడిగింది తులనమ్మ.

తలమీద కండువను దండెంమీదేసి కూర్చుంటూ, నోట్ వేలేసుకొని చీకు తున్న కొడుకొని చూసి పెట్టారుస్తూ 'కొత్తగా ఏమంటారు? పాతమాటే అన్నారు' అన్నాడు.

'ఇవ్వన్నారా?'

'నేను సరిగా మగ్గం ఆడించనని, నా చేతిలో చీరెలు చెడిపోతాయని అన్నారు.'

'అయ్యా, ఏల్టాగంటి? మనగతేం గవారే? మనం కడుపులు మాడ్చుకున్నా వాడిగలేంటి? వాడింతసేపూ గుక్కపట్టి ఏడిస్తే, ఇంత గంజిబోస్తే వడున్నాడు.'

'ఏం చేయాలి చెప్పవే? పెట్టుబడి పెట్టే పాపుకార్లందరి దగ్గరికి వెళ్లాను. నూలు యివ్వమనీ, కొంత డబ్బివ్వమనీ బ్రతిమాలాను. నూలు యిచ్చేందుకే వెనుకాడారు కొంతమంది. సూలిచ్చినా, చీరె నేసేంతర్వాత చూసి బాగుంటేనే కూలి యిస్తామన్నారు కొందరు. ఒంటో ఆసరా లేదే ఎలా వేసేదే?'

అకల్లందేమో గుక్కపట్టి ఏడువ సాగాడు వెంకట్రామయ్య ఏకైకపుతుడు చంద్రం. వాన్ని సముదాయించే ప్రయత్నం చేసి, చివరికి వేసారి, వెళ్లుస్తే ఒక్కటి తగలేసి, వాడితోబాటు తనూ శోకాల ప్రారంభించింది తులనమ్మ.

వారిని చూస్తూంటే గుండె తరుక్కు పోసాగింది వెంకట్రామయ్యకు. వెన్నుకు అంటుకుపోయిన తులనమ్మ కడుపునూ, సరియైన తిండిలేక కాళ్ళూ చేతులూ వీరెక్కే, వాచి, కడుపువుల చంద్రంను చూస్తూంటే కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరిగివైతే అకలితో ప్రేవులు గలగలమంటూ తన కడుపులో గూడా శబ్దం చేసేనై.

'అబ్బ, ఊరుకోవే. వాడితో నువ్వ గూడా ఏడిస్తే ఏల్టా?'

ఆయన కేసోమారు చూసి తన ఏడిపు సొయిని కొంత తగ్గించింది తులనమ్మ.

'ఊరుకోవే. చెప్తూంటే వినిపేస్తూ లేదూ? ఏవరో చచ్చిపోయినట్లుగా పడింటా ఏవిటి రొద!'

'అదొక్కటే తక్కువైంది: లేపిపోకి పీడు బాప్తి ఏడిచే వాపికగూడా వుండదు' అన ఏడుపుసొయిని తగ్గించకుండానే అన్నది తులనమ్ము.

వారిని స్థితిలో మామూంటే మనస్సు వికాకుగా తయారైంది. అక్కడ ఉండాలనిపించలేదు. చరాచరా బయటి కొచ్చాడు. మనస్సుతా పిచ్చిపిచ్చిగా తయారైంది. ఏం చేయాలో తోచక కాలుగాలివ పిల్లలా లిరిగడు. 'ఇన్నదేదో ఆధారం లభించాలి. మండతున్న కడుపులోకి ఇంత చేరనేయిందే శరీరమూ, మనస్సు అదుపులో వుండేట్లు లేవు. ఏం చేయాలి? ఎలా సంపాదించాలి? ఇంకెవరి వడగాలి ఉబ్బు? అం, ఒక్కటే ఆధారం! ఆయన్నే అడగాలి. నిన్ను వెళ్ళే వూరికెళ్ళాడవ్వారు, బహుశా చరోజా రావచ్చు. ఆయనతో గూడా లేదనిపించుకుంటే అడుక్కు తినడమో, లేదా అండరూ కట్టుగట్టుకొని చెరువులో నూకడమో, ఏదో ఒకటి జరుగుతుంది.'

ఒంటో శక్తిలేక కాళ్ళు తడబడు తూంటే సుంద్రామయ్య ఇంటికేసి వడి వాడు.

కాలుమీద కాలేసుకొని వరండ్లలోని కుర్చీలో కూర్చున్నాడాయన. చేతులు గట్టుకుని ముందు నిలిచాడు. 'మీ రొక్కలే గతి. మా వాపు బ్రతుకులు మీ చేతుల్లో వన్నాయి' అన్నాడు కన్నీళ్ళ మధ్య.

'ఏదిటి వెంకట్రామయ్య?' నిదానంగా అడిగాడతను.

'పెట్టుబడి యిప్పించండి. మీ పేరు జెప్పకుని బ్రతుకుతాం.'

'నీకు సరిగ్గా వేయరాడంటారు గదయ్య!'

'ఒక్కసారేదో పొర పొత్తునం త మాత్రాన మళ్ళీ అట్లా గానిస్తా? తమరు ఈ సారి యిచ్చి చూడండి, నావని వనందనిపించకపోతే నా కూలిపైవలు వూర్తిగా యివ్వకండి.'

అనుమానంగానే చూసాడాయన. 'ఏమా! మీర వెడిపోతే వదిలిపెను రూపాయలు ఏట్లా గలిసినట్టువుతుంది. చెడిపోయిందన్నీ ఏ అమాదుకుడు కొంటా డయ్య?'

గాడాంధకారం

అన్న ఒక్క ఆశా అడియాపై నందుకు కృంగిపోయాడు వెంకట్రామయ్య. ఇంట్లో భార్య, కొడుకు జ్ఞాపకం రాగానే మనస్సు నీరైపోయింది. 'తను బ్రతుకులు బాగువడే యోగం లేదు, ఇక భావేగతి!' అనిపించగానే కళ్ళు మవకలు గమాయి. మొహం వేల్పడేసుకొని వెనుక్కు మళ్ళాడు.

'పోనీ ఒకవని జేస్తావా?' అన్నాడాయన.

'ఏదిటి చెప్పండి' అన్నాడు అశతో మొహం విప్పిరగా.

'మం నేయించిన మీరల్ని మూట గట్టుకొని నాలుగూళ్ళూ తిరిగి అమ్మకొస్తావా? నీ కూలి నీకు ముట్టజెబుతాను.'

అనందంతో ఉక్కిరి బిక్కిరైపోయిన వెంకట్రామయ్య నోటంట మాట రాలేదు. కృతజ్ఞత నింపుకున్న కళ్ళలో ఆయన వేపు చూసి మూగపై గలు చేసాడు.

'సరే. ముందుగానే నీక్కొంత యిస్తాను. లేవటిమంచి అమ్మేందుకు వెళ్తావా?'

తలూపాడు. ఆయనిచ్చిన డబ్బు అందుకుంటున్నప్పుడు సంతోషం వూదయకునూ రానిపి, కళ్ళగుండా బయటికి ప్రవహించింది.

'నాన్నా, నే నాపేనుకు వెళ్తున్నాను.' అన్న శంధ్రం మాట వినిపించగానే ఇబాంలోకొచ్చాడు వెంకట్రామయ్య.

ఆయన కన్నీటి ధారల్నిచూసి గాభరా వడిపోయి 'ఏడుస్తున్నావేం బాన్నా?' అన్నాడు కంగరుగా.

'నే నేడుస్తున్నావా?' అశ్చర్యంగా వెంకల్ని తడుముకున్న వెంకట్రామయ్య, చేతులకు కచ్చిరు అగలగానే, 'అది ఏడుపు గాదు బాబూ! బ్రతుకుచెరువు లభించిన సంతోషంలో ప్రవహిస్తున్న ఆనంద భాష్యలు' అన్నాడు.

ఆయనమాటలు అరంభం గాలేదు. వాచి కేసి చూసుకొని, 'పైమైపోయింది నాన్నా! నే వెళ్తున్నాను' అని పై నవ రించుకుని, స్కూటరెక్కి వెళ్లిపోయాడు చంద్రం.

'ఏదండీ! మీరెప్పుడెళ్తారు? శంకరయ్యపోయి పోవుతే రిసి గంటన్నరపుతున్నది. మీరింకా తీరుబాలు గలేదా?' నేలమాపులు మాస్తూ యింట్లో కొనున్న వెంకట్రామయ్యను మాస్తూ అన్నది తులనమ్ము.

'వెళ్తానేనే.' 'ఈ రోజు వెళ్ళేట్లుగానే వుండి! త్వరగా స్నానంచేసి భోంచేయండి. కొట్టు గుమాస్తాం కప్పజెప్పి మీరింట్లో వుండటం ఏదీ బాగా లేదు.'

'వారు బాలా మంచివారే. వారి విజాయితీపై నమ్మకంలేందే వారి కప్పజెప్ప తానా?'

'ఏం విజాయితీయో, ఏవో? బాకాలంలో ఎవర్నీ నమ్మేందుకు వల్లేదు. ఏదీ లేనివాండ్లని దగ్గరికి తీసారు. అంత ఇంతో వెనకేసుకునేందుకు ఏదన్నా చేస్తే దిక్కేది?'

ఆమె మాటలకు హృదయంలో కలుక్కు మంది. బీదనాళ్ళపై ఆమెకున్న తక్కువ అభిప్రాయానికి మనస్సు విలవిల్లాడింది. పై అంతస్సులోవుండి మాట్లాడుతున్న తులనమ్ము, తాను ఒక్కొక్క మెట్టె ఎక్కి పైకి వచ్చిందన్న జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉండకపోవడం బాధ కలిగించింది. ఆమెలో ఏమీ మాట్లాడా అనిపించలేదు. స్వీకృత భోజనాదులు వ్రాసంగా ముగించి బట్టల పోపుకు చేరుకున్నారు. శంకరయ్య, మహారేవులు కష్టమర్చుకు బట్టలు చూపిస్తున్నారు. తానెళ్ళగానే నమస్కరించినవారికేసి అడరంగా చూసి, వెళ్ళి తన స్నానంలో కూర్చున్నాడు. ఒక్కొక్కరికి రోడు వ్రాసిస్తూ, డబ్బు తీసుకొని చిల్లర యిస్తున్నాడు. నోట్లు పెట్టె నిండా నిండిపోయాయి. వది, బదు, ఒక రూపాగురి నోట్లను వేసికవి ఏర్పి కట్టలు కట్టి, దారంతో బిగించి, పొరుగుర్లో దాచాడు.

ఇంతలో సూటు బూటు వెసుకున్న ఒకాయన, పెర్లినో బట్టల్లో వెరిసి పోతున్న మరొకావిడ వచ్చారు. వార్షి చూడగానే లేచి ఏడుచెళ్ళి, 'రండి, రండి' అని ఆహ్వానించాడు చిర్చివ్వు ముఖంతో. 'నా వెళ్ళకే పెర్లినో, పెరికాటనే చీరలు చూపించండి' అన్నాడు తను నల్ల

శక్తిజోడు తీస్తూ

'మాపిస్తాను, మీరలా కూర్చోండి. మహదేవ్ ఆ ఫ్యాన్ వేయవయ్యా!' అని అతనితో అని, 'ఏం తెప్పించమంటారు? కాఫీయా, బోర్నోవిలా? కూల్ డ్రింక్?'

ఆ వచ్చినతను పంతుమ్మడై, 'హా, నో, అక్కరేదు. క్యాఫ్ చూపించండి. దబ్బుల్!' అన్నాడు చిర్చివుతో.

నాలుగైదు రకాలవీతినీ ఒక్కొక్కదాని ఫరీదే వెప్పాడు. అవిడ విలాసంగా అన్నె టినీ తిరిగేసి చూస్తూ, తన ఒంటికి అనిండుకాని చూస్తూ పెడవి విరిచింది. అమె మొహంలోని భావాలను చదివిన వెంకట్రామయ్య నన్నగా నవ్వి, 'శంక రయ్యా, అ నైనున్నని ఇలా తిసుకరా!' అని కేకేసాడు.

అతని తీసుకరాగానే ఒక్కొక్కటి వర్ణించి చెబుతూ, 'వి ఫరీదై. వి. ఇంతకన్నా మంచి డిజైన్లు మరి దొరకవు' అన్నాడు.

చూసిందే పలుమూర్తూ చూసి, అఖ రుకు రెండువీరలు సెలెక్టు చేసుకుండా విడ.

'శంకరయ్యా! వీటిని ప్యాక్ చేయి' అని చెప్పి, తానే రకడు వ్రాసిచ్చి డబ్బివ్వగా పుచ్చుకొని, 'మళ్ళి వోమారు డయ చేయండి. బంబాయి నుంచి ఈవారం రోజుల్లో కొత్త డిజైన్లు వస్తాయి' అన్నాడు చిర్చివుతో.

నారెళ్ళిపోగానే, 'ఒక్కోదానికి పది రూపాయలు మన మామూలు లాభంకన్నా ఎక్కువ చెప్పారు!' అన్నాడు మహదేవు నవ్వుతూ.

'వారికది యిబ్బందిగా అనిపించదు మహదేవు! డబ్బెక్కువైనదే నాణ్యమైన దనుకుంటారు.' అన్నాడు గంభీరంగా నవ్వుతూ.

కన్నమర్పు వస్తూనే వున్నారు, వెళ్ళానే వున్నారు.

'ఈ డ్రిల్లెక్టరు యాభై పైసలు తక్కువ చేయండి తీసుకో నంటున్నారండీ!' అన్నాడు శంకరయ్య బట్టను చూపేస్తూ.

'ఫరవాలేదు యిచ్చేయి' 'దానిపల మనకు లాభం ఉండదు' 'వీటి లేవయ్యా! పాపం అతని దగ్గర

గాడాంభకారం

దబ్బు గుంచడ మెండుకూ! శంకరా లాభమంతా పెర్సెన్ వీరల్లోనే వచ్చింది' అన్నాడు నవ్వుతూ.

వెళ్ళిపోయాడు శంకరయ్య. మధ్యాహ్నంమైంది జనం రావడం తక్కువైంది. అడపాదడపా ఎవరో ఒకరు వస్తున్నారు. చేతినిండా పనిలేనందుకు ఆలోచనలు కమ్మకూ వస్తున్నాయి.

'మళ్ళిపోయాను నిగ్గుటితారీకు చింపనే లేదు' అంటూ మహదేవు లేచి, అక్ష్మిదేవి క్యాబెండర్లోని ఒకపేజీని చింపి చూశాడు.

సర్దార్లంగా అటుచూసిన వెంకట్రా మయ్య అతారీకు కనిపించగానే ఉలిక్కి పడ్డాడు. 'అవును! ఇదే తారీకు! తన తీవ్రగతిని మార్చివేసిన పనిత్రదినమిదే!' మనస్సు గతంతోకి వెళ్ళింది.

అనాడు, మూటలోని వీరలన్నీ అమ్ము కుని, దబ్బురంతా సుంద్రరామయ్య కప్ప జెప్పి, తన కూలిదబ్బులు తీసుకోవచ్చిన వెంకట్రామయ్యను జాపి నిండు గొ నవ్వింది తులనమ్మ.

'ఎందుకో అంత సంబరపడి పోతున్నా వేమే? పిల్లవాడేడి?' అనడిగాడు వెంక ట్రామయ్య, భార్య నవ్వుతోవి అంతరార్థ మేమిటా బోధపడక.

'చంద్రం బడినుంచీంకా రాలేదు. మీరు నామాటనింటే మూర్ఖబోతారు?' అన్నది ఆ చిర్చివ్వింకా మాయకుండా.

'అంక గొప్పసంగతేవీటి?' కుతూ హలాన్ని నుచుకోలేక పోయాడు.

'గొప్ప సంగతే. ఇప్పేండ్లు డబ్బాలో వేసిన రూపాయల్ని మంచి దినమని ఈనాడే లెక్కబెట్టాను. ఎన్ని అయి నాయా తెలుసాండీ!' కనుబొమ లెగ రేస్తూ, కళ్ళు పెద్దవిచేస్తూ అన్నది.

అమె ఊరింపు మాటలకు ఆగలేక పోయాడు. అ దెం తెల్లెం దో తెలుసు కోవాలన్న కుతూహలానికి, అమె అత్యంత కోపం దెప్పించింది. 'చెప్పనే' అన్నాడు కోప్పడుతూ.

'అయిదుపందలు!' గుండెల్ని చేయి వేసుకొని అంది.

'అయిదుపందలే! నిజమా? నిజంగానే అంటున్నావే?' విన్నయ్యానందాంతో అమెను

తుడుపుతూ అన్నాడు.

'అవును, అయిదుపందలు.' 'అం'

వెంకట్రామయ్య నమ్మలేకపోతున్నాడు. 'తాను అయిదుపందలు కూడబెట్టా గంటే అది మామూలు విషయంగాదు. తనోమిటా, ఐదుపందలు ఇమవేయడమేమిటి?' అని లెక్కబెట్టేంతవరకూ మనస్సు కుదుట బడలేదు. గబగబావెళ్లి డబ్బాను బోర్లించి, లెక్కబెట్టాడు.

'అవును, ఐదుపందలు. అప్పట్టుగానే అయిదుపందలు! అబ్బో, అ యి దు వందలు!!' గుండెలు వేగంగా కొట్టు కున్నాయి. మనస్సు సంతోషంతో తేలికై అకాంతో లెక్కలు చిచ్చుకొని విహరించ సాగింది. ఏమేమో చేయాలన్న ఊహలు గజిబిజిగా అల్లు కుపోయి మనస్సును వూచి, వేస్తున్నాయి. 'ఆ సుంద్రరామయ్య చలవ వల్ల తానో సీతికి రాగలిగాడు. తన కాళ్ళపై తను నిల్చుండే శక్తివి నలపా దిండుకోగలిగాడు. అబ్బ, ఎంతపోయిగా వుంది మనసు కిప్పడు! మొదట అయిన దగ్గరికెళ్లి, ఆయన కాళ్ళపై బడాల్సి, ఆయన అనుమతి పొందాలి. ఆయన ఆశీర్వాదంతో తన సొంత వ్యాపారం ప్రారంభించాలి.'

ఇక అక్కడ నిలువలేక సుంద్రరామయ్య దగ్గరికి వరిగెత్తాడు. మాట శడబడు తూంటే అయినకు తన అభిప్రాయాన్ని చెప్పాడు.

'నరే నీయిష్టం వెంకట్రామయ్యా. మవ్వో రేవుకు రాగలిగితే నాకూ వంతో షమే' అన్నాడు ఏ కల షమనూ మన స్సులో పెట్టుకోక.

అయన కాళ్ళపై పడ్డాడు వెంక ట్రామయ్య కృతజ్ఞతా భావంతో.

మరునాడు కొన్ని వీరలు ఫరీదు చేసు కొని, మూట చంకనేసుకుని బయలుదేరి 'సొంత వ్యాపారం చేస్తున్నానన్న' వంతో షంతో యింకా ఎక్కువ ఊళ్ళు తిరిగాడు. అదృష్టదేవత కరుణ దృక్కులు వ్రస రించింది. దశ తిరిగింది. బోధపరగా అమ్ముడయాయి. ఎక్కువ లాభాలవచ్చాయి. ఇంకా ఎక్కువ వీరలు ఫరీదు చేసాడు. ఇంకా ఎక్కువ లాభాలతో అమ్మాడు. కొత్తకొత్త రకాలని యింకా కొన్నాడు...

ఇంకా ఎక్కువ లాభాలు...

సంవత్సరం కల్లా ఎన్నడూ పూహించినంత సంపాదించ గలిగెడు. తుఫానుల నెదుర్కొన్న జీవితనావ నిశ్చల, నిశ్చల్య; గంభీర వాతావరణంలోకి వచ్చింది.

'ఈ డబ్బు తీసుకోండి.'

ఉలిక్కిపడి చూసాడు వెంకట్రామయ్య. నోట్లు తెక్కపెడుతూ ఇస్తున్నా డోకాయన. శంకరయ్యవడిగి, రణిడు ప్రాసీవ్వి డబ్బు తీసుకున్నాడు. అల్లరయిచ్చి పంపాడు.

రాత్రయింది. డబ్బు తెక్కపెట్టుకొని, కట్టలుగా కట్టి, సాయగుల్ బెట్టి తాళంవేసి, గుమాస్తాను వెళ్ళమనిచెప్పి, దుకాణం మూసి యింటికి వచ్చాడు వెంకట్రామయ్య.

చంద్రం మాటు వేసుకొని తయారై నిటో వెళ్తున్నవాడు ఆయన్ని చూసి ఆగాడు.

'ఈ రాత్రి ఎక్కడి కెళ్తున్నావ్ చంద్రం?' అనడిగాడు.

'సిటీ కెళ్లానినాన్నా నా ఫ్రెండు సబిన్స్ వెక్టర్ థాస్కర్ లేడూ, వాడి చిన్నాయింట్లో డిన్నరుండటం, రమ్మ వ్యాడు. ఈ రాత్రే సాంతం. కాస్త ఆలస్యం గెంచు' అన్నాడు.

'వెళ్తే వెళ్తావుగానీ, ఈ రాత్రికే గకుండా రేపు రా చంద్రం. ఈ మధ్య ఈ ప్రాంతంలో దొంగలు తిరుగుతున్న పంగలి నీకు దెలుసు'

'ఫరవాలేదు నాన్నా పిస్టల్ తీసుకెళ్తున్నాను' అన్నాడు నిర్లక్ష్యంగా నవ్వుతూ.

అతడి భోరణికి సిట్టారాడు వెంకట్రామయ్య. 'సి యి స్టం బాబూ!' అన్నాడు.

ఒకటక బూట్లు చక్కడు చేస్తూ వెళ్లిపోయాడు చంద్రం.

భోజనాలయేనికి రాత్రి వద్దెంది. తనగదికి చేరుకొని మంచంపై కొరిగాడు వెంకట్రామయ్య. అలసటతో వెంటనే కప్పు మూతబడింది.

తైటేసిన చప్పుడు కాగానే కళ్ళు తెరిచాడు. ఎదురుగా ముగ్గురు భయంకర వ్యక్తులు, విక్రమి దుస్తులేసుకొని, కళ్ళకు గంతులు కట్టుకొని తుపాకులతో విల్పమండటం చూసి అదిరిపడి దిగ్భ్రాన

లేచి కూర్చున్నాడు.

'కదలకు. ప్రాణాలు తీస్తాను' అన్నా డోకతను తుపాకి గురిపెడుతూ.

అయోమయంలో వడ్డాడాయన. వారెవరో మొదట అర్థం గాలేదు. కానీ పేసర్లలో తరచుగా చదువుతున్న వార్తలు గుర్తుకు రాగానే కుదుటపడ్డాడు. మనస్సుకు ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు. వారి ఉద్దేశాలేవో, వారి ప్రవర్తనలో, వారి చర్చల్లో గల ఆంతర్యమేమిటో తెలుసుకోవా ల్యనుకున్నాడు.

'ఎవరు మీరు? ఎందుకొచ్చారు?' అన్నాడు శాంతంగా.

'అదంతా నీ కనవసరం. తాళపుచేతు లివ్వు. మా వనేదో మేం జూసుకొని వెళ్తాం. పిచ్చిపిచ్చి ప్రయత్నాలు చేసావో ప్రాణాలు దక్కవు' కర్కశంగా వుండా కంఠం.

'ఏమిటి మీరని?'

'బిగ్గరగా నవ్వాడతను. 'మే మెవ్వరమో యింకా నీ కరంం కాలేవా? ఈ ప్రాంతంవారందరికీ మే మెవ్వరమో, మా వనేమిటో తెలుసు.'

'ఏమిటదంతా బావ? నా నెన్స్. వాడిలో నీకు మాటలేమిటి? నాలుగు జిన్ని తాళం చేతులు లాక్కో' అన్నా డింకొకతను మండిపడుతూ—

'మీ వనేమిటో, మీ ఉద్దేశమేమిటో'

'చెబితేగాని తాళంచేతులు యివ్వను' తో క్కుండా అన్నాడాయన.

'ఇవ్వవూ? నీలాంటి పీనాసిగండ్రం దరూ అనే మాటలే యివి. నాలుగు అంతే లవో డిభోమంటూ సువ్వే చెబుతావో' పైసైకి రాబోయిన అతన్ని చూసి బెదరలేదాయన. 'మనస్సులో! ఒక విధమైన తెగువ కలిగింది. వారి గురించి పూర్తిగా తెలుసుకోసిదే లాంగిపోకూ దనుకున్నాడు.

'నా దగ్గర తాళపుచేతులు లేవు. అవెక్కడ పెట్టావో మీకు తెలియదు. కానీ అవి మీకిస్తాను, నేనడిగినవాటికి సమాధానం చెప్పేనే యిస్తాను. శేకుంటే మీర సన్ను చంపినా ఆ చోటు చెప్పను'

పడలని అతని బింకాన్ని చూసి; అదరని అతని గుండె ధైర్యాన్ని చూసి అవ్వెరువాందరు వారు. కొరకలాని కొయ్యగా తయారైన అలన్నెలా లోబరుష కోవలో బోధపడలేదు వారికి.

'గురే చెబుతాను విను. విని తాళం చెఫలు ఎక్కడున్నాయో చెప్పకుండానే హతాత్తుగా గుండగి వచ్చేవు.' అని ఆయన శాంత గంభీర వదనంలోకి చూస్తూ, 'నా పేరు నాగుమల్లు. మా గ్యంగ్ కు బాపేను నేను. అర్థమైందా?' అన్నాడు.

నిర్బువ్వుతో తలూపాడాయన. అంతకి

ఆయన్ని నవవ్వుడేనా కాఫీకో టీకి మీ ఇంట్లోకి వెళ్ళ - ఫజ్లేదు - కొని భోజనంకో మోత్రం విలవకు - భక్తస్టాప్!

అడు నిద్రానందం చూసి ఆశ్చర్య పడ్డాడు వాగుమల్లు. తన కరిక్చులో ఇంత గుండె విబ్రురంగల మనిషిని చూడని అలను ఆయన పంగళేట్ లెలుకుక్వా అనుకున్నాడు.

'నూ పనేదో అడిగివు గదా? చెప్పివు నీను. ధనవంతుల్ని దోచుకోవడం, దీదవాండ్రుకు పంచి పెట్టడమన్నది మా పవిత్ర లక్ష్యం! అది వెరవేర్చడమే మా పని' అన్నాడు వాగుమల్లు.

'అలాగా? మీరు దోచుకున్నది ఎంత మంది దీదవాండ్రుకు పంచి పెట్టారు?' అన్నాడు వాగుమల్లు.

'అయ్యో!' పళ్లు పట పట కొరికాడు వాగుమల్లు. నా మాటకు మా గ్యంగు దోపి ఎదురు లేదు. నన్ను ఎదురు ప్రశ్న ఉడుగులావా?' అన్నాడు గర్జిస్తూ.

'నీకు తాళంచేతులు గానాల, పద్దా?' శాంతంగా అన్నాడు వెంకట్రామయ్య.

'కానాల! అందుకోవమే పచ్చాం. నీ పగళ్ళు దోచుకుంటాం!' అందించుంది బీదవాళ్ళకు పంచి పెడతారు.'

'అది ఏ కుసురం' గర్జించాడతను.

'దోచుకుంటు మల్లా! నే ఎడిగించాదికి విదానం నజాతాం చెప్పు. ధనవంతుల లూడ్ కోడ్ డబ్బెందుకు దోచుకుంటున్నావో? ఆయన శాంత గంభీర ధోరణికి,

గాడాంధకారం...

తోటాని నిండుదానికి కొండెం చంటి చాడు వాగుమల్లు. మిగతిన యిద్దరూ చోద్యం మాస్తుప్పట్టు చూస్తూండి పోయారు.

'మీ ధనవంతుల దగ్గరన్న డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్నది. వీరవాండ్రు ఆకలికి మల మల మాడుజూంటే మీరు స్వర్గ సౌఖ్యాలు అనుభవిస్తున్నారు. అలా అయేందుకు వీల్లేదు. ఆ డబ్బును పద్వినియోగం పర్చాలి. అది మిమ్మల్ని దోచుకుంటేనే సాధ్యమవుతుంది.'

'కానా? పద్వినియోగం వరిచేందులే గదా, దాన్ని దోచుకుంటున్నావో! నువ్వు దోచుకున్న డబ్బు ఎలా పద్వినియోగం పర్చావో చెప్పు?'

వాగుమల్లు ఏం చెప్పాలో తోచక, సమాధానంకోసం తిరమక వడుతూ పొసం పహించాడు.

'నీయో! ఏమిటావాగుడు? బావో! అలా నిలబడతావే? నాలుగు అన్నాళా?' అన్నాడొకతను గర్జిస్తూ.

'నువ్వగు దేవిదే! అవును, వదిలికి వంచలేదు. కానీ బీదవాండ్రుకు కీడింది అన్యాయంగా మీరు అర్జిస్తున్న డబ్బును దోచుకుంటాం.'

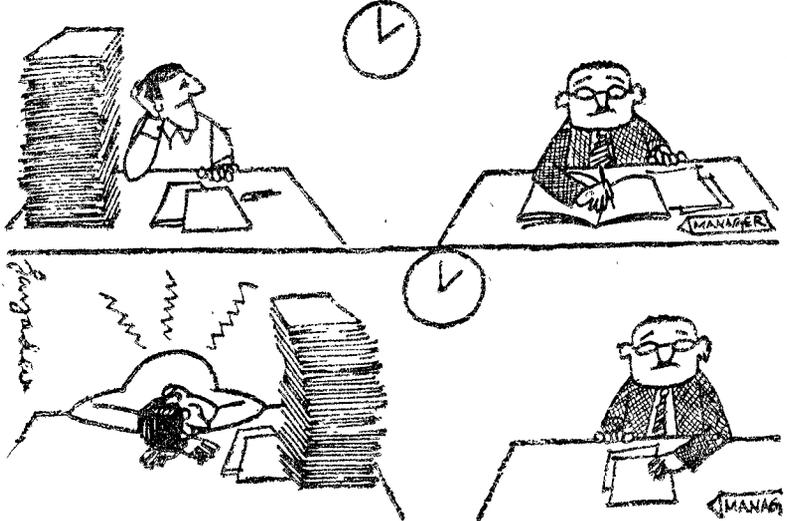
'నా కథ ఎంటావా? నిని నీకు రోపి

బొమ్మగా ప్రవర్తించు. నేను అన్యాయంగా దాన్ని సంపాదించానని తోస్తే నీ కప్పు వచ్చిన రీతిగా దోచుకుపో. నేను వంచా దించిన ఈ ధనం వెనుటోట్టి, నా కత్తాన్ని కండబ్బా నీరుగా మార్చగా అభించింది. ఒకప్పుడు నేనుగూడా బీదవాణ్ణి. తిండికి గతిలేక, భార్య బిడ్డలు ఆకలితో అలమటిస్తూ అమ్మకష్టాలు పడ్డవాణ్ణి కానీ మీలాగా నీ ధనవంతుల్ని దోచుకోలేదు. కష్టపడ్డాను, సంపాదించాను. దేవు కప్పవలస ఈస్మితికి వేరుకోగలిగను.'

ఆశ్చర్యంగా వింటున్నాడు వాగుమల్లు. 'శంతధనం సంపాదించినా బీదగా వెన్నచూ హింపించలేదు. వారి నాడు కువ్వాసు. ఒకప్పుడు నాలాగే ఆకలికి అలమటించిన వారిని చేరదీసాను. నా వ్యాపారంలోనే నా బీదలకు అన్యాయం జరుగనివ్వలేదు. ధనవంతులనుండి డబ్బు ఎక్కువ గుంజినా, లామివ్వలేని పీతితో నున్నప్పుడు తేనివారినుండి లాభా లాశించలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు హక్కొంత వస్త్రం వచ్చినా యిచ్చినేసాను. నా గొప్పలు చెప్పకోవడం గడుగానీ, వా దుకాణంలో ఉన్న గుమాస్తాలూ, మా తోటనూల్లి, మాయింటు సున్ను పనివారూ అందరూ మొదట ఆకలికి అలమటించిన వారే. వారికో ఆధారం అభించింది నాడు కష్ట పడి బాగుపడితే నాకంతకన్నా అనందం ఉండదు. మీరు బీదవారుగదా, డబ్బులేక గదా మీరీస్మితికి దిగిజారింది? రండి మీకు పనులిప్పిస్తాను, మీకో ఆధారం చూపిస్తాను. నాలాగే కష్టపడండి, డబ్బు సంపాదించండి, సుఖపడండి.

'మల్లా! పదిమంది బీదవాండ్రును ఆదుకున్నది నేనా? డబ్బును కొల్లగొట్టి అనుభవిస్తున్న నువ్వూ?'

వాగుమల్లుకు తల దిరిగిపోతున్నది. 'విజమే! తాను డబ్బును ధనవంతుల ఇజానాల నుండి కొల్లగొట్టడమే కానీ, విన్నదూ బీదలకు పంచియివ్వ లేదు. తనదగ్గర డబ్బు మూలుగుతున్నది. అనా ధనవంతు డయ్యాడు కానీ ఏ మాంం వలస? ధనవంతుల నిర్మూలించాలన్న తన వాదానికే, తన అక్కావ్రతే తాను వ్యతిరేక అన్యాయం. తాననుసరిస్తున్నది పీతివారమనీ, తనది: పవిత్ర లక్ష్యమే

గురిసిపోయాడు. కానీ యిప్పుడు...?

'నేను అవేశంగా మాట్లాడినందుకు నాల్గి కోపం తెచ్చుకోకు మల్లా! న్యాయాన్ని నద్దినయోగ పరుస్తానని ప్రతిజ్ఞలు శుద్ధిగా వాగ్దానమిస్తే, వా న్యాయాన్ని అవోనే నీకీధనాన్ని అప్పగిస్తాను ఆ వాగ్దానం యిప్పుడలవా మల్లా? మాట్లాడవేం?'

అయిన మొహంలోకి మూటిగ కూసాడు వాగుమల్లు. ఆ శాంత గంభీర కడనా న్నవరోకింబలేక చూపు మరల్లు కొని; 'ఏదండ్రా, యింకోచోటికి వెళ్దాం' అన్నాడు వెనక్కు తిరుగుతూ.

'ఒరేయ్! బాన్ వేనా నీకు బుద్ధుండా? బంత కష్ట పడినచ్చి వెనక్కుబోవలమా? ను స లా దేవో వేడేగా వాగుతే మర్పు ఖాల్ వై మమ్మల్ని ఖాల్ వేస్తావుట్రా? వాడంతో నేను తేల్చుకుంటాను చూడు' అనరుస్తూ ముందుకు రాబోతున్న దేవిడి చేయి పట్టుకు వెళ్ళి లాగాడు మల్లు.

'బావ్! నీద్దీ ఏట్టుకో. ఏదండి దెళ్దాం' అన్నాడు.

దేవిడి ఎగిరి పడటం చూసి, 'నే చెప్పిట్టుగా నిరకపోయావో షూల్ చేస్తాను' అన్నాడు వాగుమల్లు కోపంగా.

'అగ్గ! ఎన్ని షూల్ నేస్తావుట్రా లాస్కోల్!' వళ్ళా పటటు కొరుకుతూ ఊసాకిని వాగుమల్లు గుండెలోకి పేల్చాడు చేవిడి.

'దేవుడా!' అంటూ పడిపోయాడు వాగుమల్లు.

వెన్నెంటనే 'టే గాడ్!' అంటూ నేల కొర్రేపోయాడు దేవిడి.

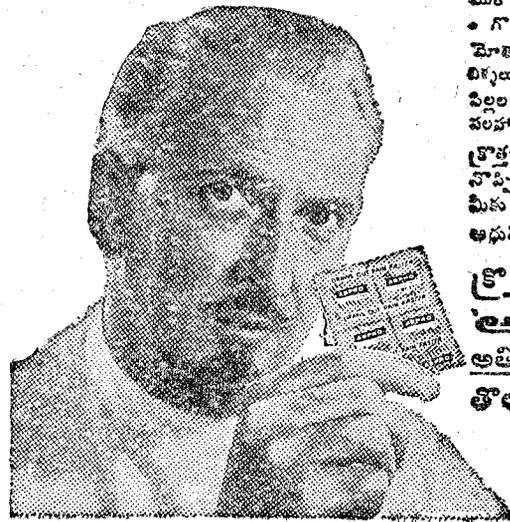
'హండ్రావ్! కదిలావంటే కాలేస్తా!' అంటూ ఖాన్ వెన్నుపై పిన్నలుచి అరిచిన చంద్రాన్ని చూసి విస్తుపోయాడు టెంకట్రామయ్య. హా తా తుగా జరిగి పోయిన ఆ సంఘటనకు తల తిరిగి పోయింది.

బాధతో మెలికలు తిరుగుతున్న వాగు మల్లు దగ్గరికి వెళ్లి, 'ఏంతవని జరిగి పోయింది మల్లా!' అన్నాడు కన్నీటి మధ్య.

బాధతో పొర్లుతూ; గాయాన్ని చేత్తో అదుముకుంటూ, వెంకట్రామయ్య కళ్ళలోకి నూస్తూ చిన్నగా నవ్వాడు వాగు మల్లు.

నొప్పిని అతికీక్రమంగా తొలగించడానికి 'ఆస్ప్రో' మాత్రమే మైక్రోపైన్డ్ చేయబడినది

ASPRO

వీధికోసం క్రొత్త మైక్రోపైన్డ్ 'ఆస్ప్రో'ను వాడండి: నొప్పి • తలనొప్పి • ఒళ్ళు నొప్పి • ప్లా • బర్సక ముకో కూడిన జలుబు • కీళ్ళ నొప్పి • గొంతుక నొప్పి • పంటి బొడు • మోతాదు: పెద్దవారికి: రెండు రిక్కులు. అవసరమేమిటే మళ్ళీ వేసుకోండి. పిల్లలకు: ఒక రిక్కు. లేక డాక్టర్ వలనా క్రకారము వేసుకొనవలెను. క్రొత్త మైక్రోపైన్డ్ 'ఆస్ప్రో' నొప్పిని నివారించుటకు, అప్పుడూ మీకు లభించే వాటిలో అతి అధునికమైన సాధనము.

క్రొత్త మైక్రోపైన్డ్ 'ఆస్ప్రో' అతి కీక్రమంగా నొప్పిని తొలగించును

బోఫోర్స్ లి సమాజ్